

Recomanacions de bona pràctica clínica sobre l'atenció als serveis d'urgències hospitalàries dels afectats de sensibilitat química múltiple

Grup de treball sobre la sensibilitat química múltiple

***(Document consensuat amb la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i
Emergències)***

Barcelona, juliol 2010

Introducció

La sensibilitat química múltiple (SQM) és un trastorn crònic adquirit caracteritzat per símptomes recurrents que tenen lloc com a resposta a baixos nivells d'exposició a múltiples productes químics no relacionats. Els símptomes poden ser atribuïts a diferents òrgans i sistemes i habitualment tenen relació amb els sistema nerviós central, circulatori i respiratori.

L'SQM és una síndrome que freqüentment pot anar associada a la síndrome de fatiga crònica, la fibromiàlgia i a d'altres patologies cròniques.

L'objectiu del grup és formular recomanacions sobre l'atenció als serveis d'urgències dels afectats d'SQM, a petició de l'associació d'afectats. Es preveu difondre aquestes recomanacions a tots els hospitals de la xarxa hospitalària d'utilització pública.

Algunes de les conclusions de la consulta tècnica realitzada per l'Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en Salut (AIAQS) sobre l'atenció als serveis d'urgències hospitalàries dels afectats d'SQM (Juny 2010) ⁽¹⁾ són les següents:

- Hi ha poca evidència sobre el maneig assistencial dels pacients afectats d'SQM en les urgències hospitalàries. Cap desenvolupada en l'Estat espanyol. Amb posterioritat s'ha identificat el protocol de la Clínica Cima de Barcelona vigent des de fa dos anys ⁽²⁾.
- S'han identificat tres protocols hospitalaris que inclouen els passos a seguir quan els pacients afectats amb l'SQM arriben als serveis d'urgències d'un hospital desenvolupats en centres canadencs i dues revisions sistemàtiques sobre l'SQM realitzades per entitats reconegudes a Austràlia.

El fet de no haver-se provat l'efecte de les mesures descrites en els protocols i que aquests són context-dependents, el grup de treball sobre l'SQM (annex 1) coordinat pel CatSalut va decidir formular "Recomanacions de bona pràctica clínica", és a dir, pràctica recomanada, basada en l'experiència clínica i el consens d'aquest grup de treball.

Proposta de recomanacions

0. Atenció a urgències

- La bona comunicació amb el pacient és fonamental ja que aquestes persones acostumen a conèixer molt bé la seva situació clínica i allò que els millora o empitjora.
- S'ha de tenir en compte també que productes aromàtics poden causar símptomes en aquests pacients.

1. Triatge a urgències

Els afectats d'SQM no han de tenir un tracte deferent envers altres persones que demanden atenció als serveis d'urgències de l'hospital. Es considera que la prioritització l'ha d'establir la gravetat de la consulta que origina la visita a urgències.

2. Ús de mascareta

- Es respectarà l'ús de mascareta en aquells casos afectats d'SQM que la portin posada o la vulguin portar quan acudeixin al servei d'urgències.
- No es recomanarà l'ús de mascareta als pacients afectats d'SQM que no la portin o sol·licitin consell sobre aquest aspecte.
- Si el pacient afectat després de rebre la recomanació de no usar-la, la demana, se li proporcionarà una mascareta quirúrgica.

3. Atenció en un box especial per afectats d'SQM

- L'estructura i volum d'atenció en els serveis d'urgències dels hospitals actuals no permet disposar d'espais (box) reservats d'ús exclusiu per afectats d'SQM.
- Sempre que el servei d'urgències de l'hospital disposi d'un box individual i l'ocupació del servei ho permeti, es recomanarà l'atenció de l'afectat d'SQM en

aquell espai, encara que això no suposa que necessitin mesures d'aïllament específiques.

4. Productes d'higiene emprats pels professionals sanitaris

No s'estableix cap recomanació envers els productes d'higiene emprats pels professionals sanitaris que atenen a aquests pacients en els serveis d'urgències.

5. Neteja i desinfecció dels espais físics d'urgències

Pel que fa a la neteja dels espais físics i ús de desinfectants, s'ha de seguir la legislació vigent encara que alguns d'aquests malalts poden presentar símptomes al exposar-se a aquests productes.

6. Formació

- Cal garantir una correcta formació als metges residents i formació continuada als professionals sanitaris sobre l'SQM, en especial, als que desenvolupen la seva activitat en el servei d'urgències (metges d'urgències) i d'atenció primària (metges de família).

Annex 1. Membres del grup de treball sobre l'SQM

Nom	Lloc de treball
P. Alegre	Hospital Vall d'Hebron
F. López	Departament de Treball
S. Nogué	Hospital Clínic
R. Orriols	Hospital Vall d'Hebron
C. Valls-Lobet	Associació APQUIRA
JP Zock	Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental
JM. Argimon	Servei Català de la Salut
MD. Estrada	Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en Salut
S. Ferrandiz	Pla Integral d'Urgències de Catalunya

Bibliografia

- (1) Estrada MD. Estat de coneixement sobre l'atenció als serveis d'urgències hospitalàries dels afectats d'hipersensibilitat química múltiple. Barcelona: Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques. Servei Català de la Salut. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2010.
- (2) Protocolo C-121. Centro Internacional Medicina Avanzada (CIMA). Asistencia urgente a pacientes con SQM/IQM. 13/05/2009.